

Міжнародна наукова конференція

**ХІ читання пам'яті
професора П.Й. Каришковського**

11–13 березня 2016 р.

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
Історичний факультет
Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків
Одеський археологічний музей Національної академії наук України
Відділ археології Північно-Західного Причорномор'я
Національної академії наук України
Державний архів Одеської області
Грецький фонд культури (Одеса)

Міжнародна конференція

XI читання пам'яті
професора П.Й. Каришковського

11–13 березня 2016 року

ОДЕСА
ОНУ
2016

Програма проведення конференції

11 березня

10:00-11:00 – **РЕЄСТРАЦІЯ учасників конференції.** Конференц-зал Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, вул. Дворянська, 2.

11:00-12:00 – **ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ.** – Конференц-зал Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, вул. Дворянська, 2.

Відкриття конференції.

Вступне слово голови Оргкомітету ХІ Читань пам'яті П.О. Карышковського, завідувача кафедри історії стародавнього світу та середніх віків ОНУ імені І.І. Мечникова **Немченко Ірини Вікторівни.**

Привітання:

Коваль Ігор Миколайович, ректор Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Кушнір В'ячеслав Григорович, декан історичного факультету ОНУ імені І.І. Мечникова.

Самойлова Тетяна Львівна, завідувач відділом археології Північно-Західного Причорномор'я ІА НАНУ, м. Одеса.

Виступи:

Полищук Людмила Юрьевна (Одеса). Петр Осипович Карышковский (штрихи к биографии).

Буйских Сергей Борисович (Киев). П.О. Карышковский – поэт Божьей милостью.

Романова Олена Олексіївна та Чусва Катерина Євгенівна (Київ).

Презентація: «Секція «Археологія та давнє мистецтво» ІСОМ Україна».

13:00 - СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ. – Історичний факультет ОНУ, вул. Єлисаветинська, 12.

Секція І. Історія археологічних досліджень Північного Причорномор'я. Археологія первісного часу. (ауд. № 28)

Голова секції: Тоцев Г.М., секретар – Кіосак Д.В.

Охотников Сергей Борисович (Одеса). Одеса–Молдова: археологические связи, скрепленные веками.

Бодзек Ярослав, Чоп Януш (Краков). Виставка «Сокровища побережья Черного моря – золото, скульптура, керамика из Одесского археологического музея» в Национальном музее Кракова и охрана культурного наследия Северного Причерноморья

Левченко Валерій Валерійович (Одеса). Коротка історія Одеського археологічного інституту: від зародження ідеї до її реалізації за

ініціативою «знизу» та ліквідації «зверху» (до 95-річчя від дня заснування).

Голик Арсеній Анатолійович (Бердянськ). Археологічні розвідки Б.М.Гракова у Першотравневому та Маріупольському районах Донецької області у 50-х роках ХХ ст.

Кава-брейк 14:30 – 14:50 (ауд. № 20)

Сминтина Олена Валентинівна (Одеса). Теорія культурної пружності у первісній археології в системі моделювання відповіді людини на глобальні зміни клімату.

Пиструил Игорь Владимирович (Одеса). О кремневом инвентаре стоянки Ильинка.

Бурдо Наталья Борисовна (Київ). Зооморфные сюжеты в росписи Триполья-Кукутень.

Відейко Михайло Юрійович (Київ). Про час та місце виникнення багатоканальних гончарних горнів.

Головко Сергій Володимирович (Ульяновка) Нове Трипільське поселення раннього періоду Мечиславка.

Тощев Геннадий Николаевич (Запорожжє). Об одной группе погребальных комплексов Бабинской культуры (культуры многоваликовой керамики) в Пруто-Днестровском междуречье.

Сурду Виктория Валентиновна (Кишинев). Историкографические аспекты исследования ямной культуры Карпато-Днестровского региона.

Кава-брейк 16:30 – 16:50 (ауд. № 20)

Иванова Светлана Владимировна (Одеса). Центральноевропейские связи Северо-Западного Причерноморья в бронзовом веке.

Попович Сергей, Чебан Ион, Агульников Сергей, Норок Ион (Кишинев). Спасательные археологические исследования кургана №8 у г. Чимишлия, республика Молдова в 2015 г. (предварительная информация).

Кюсак Дмитро Володимирович (Одеса). „Степовий вплив” та пам’ятки типу Сабатинівки I (за матеріалами поселення Шамраї).

Агульников Сергей, Чебан Ион (Кишинев). Исследования курганов на Нижнем Пруту.

Секція II. Історія та археологія Причорномор’я доби середньовіччя (ауд. №11)

Голова секції – Дергачова Л.В., секретар – Паламарчук С.В.

Красножон Андрей Васильевич (Одеса). Презентация монографии «Крепость Белгород (Аккерман) в исторических изображениях».

Джаксон Татьяна Николаевна, Подосинов Александр Васильевич (Москва). К вопросу о преемственности этногеографических представлений в топонимии Северного Причерноморья.

Винокуров Николай Игоревич (Москва), **Пономарев Леонид Юрьевич** (Керчь). К хронологии и периодизации городища Артезиан в средневековый период (предварительные данные).

Пархоменко Мария Викторовна (Харьков). О раннесредневековой жилой застройке в северо-восточном и северном районах Херсонеса – Херсона.

Гордієнко Дмитро Сергійович (Київ). Архітектурні пам'ятки Криму в дослідженнях Володимира Січинського.

Рябцева Светлана Станиславовна (Кишинев). О некоторых характерных типах позднесредневековых бусинных украшений из Карпато-Балканского региона

Климовский Сергей Иванович (Киев). Наемный труд в Киевской Руси и проблема ее социального строя.

Маринич Илья Игоревич (Одесса). Миграция Черных Клобуков в период установления господства Золотой Орды в Северо-Западном Причерноморье.

Гизер Сергей Николаевич, Малюкевич Александр Евгеньевич (Одесса). Домусульманские черты в погребальном обряде ногайского могильника у с. Молога.

Кава-брейк 15:00 – 15:20 (ауд. № 20)

Тошев Андрей Геннадиевич (Запорожье-Одесса). Мусульманские черты в постордыском погребальном обряде.

Білецька Ольга Валеріївна (Осички). Odessus на західноєвропейських картах (до вивчення історичної географії України).

Радзиховская Елена Александровна (Одесса). Новая украинская публикация портоланов как источник для изучения Северного Причерноморья.

Камададзе Кахабер Мерабович (Батуми). Турецкие фаянсовые кофейные чашечки в памятниках Юго-Западной Грузии.

Кава-брейк 17:00 – 17:20 (ауд. № 20)

Дергачева Лилия Валентиновна (Кишинев). К вопросу об интерпретации герба со строительной плиты 1454 года из Белгородской крепости.

Паламарчук Светлана Васильевна (Измаил). Измаил Османский.

Богуславский Григорий Степанович (Одесса). Общее и особенное в экономической истории средневековых урбанистических центров золотоордынского и молдавского Поднестровья.

Секція III. Історія та археологія стародавнього світу (ауд. №9)

Голова секції – Буйських С.Б., секретар – Майборода П.А.

Romanova Olena (Kyiv). Autobiographical tradition of Dendera and its historical context (during the Old Kingdom and the First Intermediate Period).

Вертиченко Анна Владимировна (Київ). Магія проти «восточної угрози»: ритуальна практика єгиптян во время Второго персидского завоевания.

Тарасенко Микола Олександрович (Київ). Зовнішній саркофаг ОАМ № 52976 і поховальний інвентар Несітауджатахет.

Кава-брейк 14:00 – 14:20 (ауд. № 20)

Волканов Сергей Иванович (Одесса). Реформа избрания архонтов в 487 г. до н.э. и στρατηγία Фемистокла с 489 до 481/0 гг. до н.э.

Вар'ян Оксана Олександрівна (Мелітополь-Запоріжжя). Громадянські цінності в Давніх Афінах класичного періоду.

Гуменний Віктор Леонідович (Львів). Senatus consultum de Cn. Pisone patre у контексті взаємин Римської імперії та Парфії на початку I ст. н.е.

Майборода Павел Андреевич (Одесса). Первый день творения в книге Бытия: Кирилл Александрийский против Юлиана Отступника.

Кава-брейк 15:40 – 16:00 (ауд. № 20)

Одрін Олександр Вадимович (Київ). З історії грецько-скіфських торговельних відносин: торгівля худобою. Археозоологічні дані та етнографічні паралелі.

Самойлова Татьяна Львовна (Одесса). Некоторые аспекты экономики Тире.

Былкова Валерия Павловна (Херсон) Два гротеска с Белозерского поселения (IV в. до н. э.)

Добролюбский Андрей Олегович (Одесса). Находка скарабея из гематита на одесском побережье.

Кава-брейк 17:30 – 17:50 (ауд. № 20)

Мельчарек Мариуш (Варшава). Еще раз о перипле Псевдо-Скилака (§ 68): Никоний и Офиусса.

Буйских Сергей Борисович (Київ). К локализации Канкита.

Колесниченко Анжелика Николаевна (Одесса). Стекланные сосуды конца VI – нач. V в. до н.э., изготовленные в технике сердечника, из некрополя Ольвии в районе Широкой Балки.

Бондаренко Денис Владимирович, Васильчук Александр Викторович (Николаев). Предварительные итоги исследования зольника познеархаического времени на поселении Викторовка-I.

12 березня

10:00 - СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ. – Історичний факультет ОНУ

Секція III. Історія та археологія стародавнього світу (ауд. №9)

Голова секції – Дзиговський О.М., секретар – Синельников О.С.

Буравчук Ольга Евгеньевна (Київ). Применение шаблона в росписи пелик «керченского» стиля.

Хамула Дмитрий Валентинович (Одесса). Расписная пелика «керченского стиля» из собрания Одесского археологического музея.

Котенко Вікторія Володимирівна (Полтава-Опішня). Проста гончарна кераміка з поселення Маслини.

Ляшко Светлана Николаевна (Киев), **Папанова Валентина Анатольевна** (Бердянск). Свинцовые пряслица из пригородных усадеб Ольвии.

Матеевич Наталья (Кишинев), **Редина Евгения Федоровна** (Одесса). Амфорный импорт на поселениях морского побережья Одесского залива.

Кава-брейк 11:40 – 12:00 (ауд. № 20)

Николаев Николай Ильич (Николаев). Новые сведения об ольвийских эпонимах.

Филиппенко-Коринфский Андрей Анатольевич (Севастополь) Херсонесская башня Беляуса (история изучения и перспективы).

Смирнов Олександр Ігоревич, Смирнов Леонід Ігоревич (Миколаїв). Нова антична пам'ятка археології на території м. Миколаєва.

Копылов Виктор Павлович, Русаков Михаил Юрьевич (Ростов-на-Дону). Специфика распространения раннескифских погребальных памятников в Северном Причерноморье.

Махортых Сергей Владимирович (Киев). Бронзовые колокольчики VII-VI вв. до н.э. из скифских памятников юга Восточной Европы.

Кава-брейк 13:20 – 13:40 (ауд. № 20)

Сай Тетяна Миколаївна (Київ). Зображення на пластинах від дерев'яних чаш з кургану Омельник.

Симоненко Александр Владимирович (Киев). О происхождении позднескифской культуры Нижнего Днепра.

Синельников Александр Сергеевич (Одесса). История изучения гетской культуры левобережья Нижнего Дуная.

Синика Виталий Степанович (Тирасполь), **Тельнов Николай Петрович** (Кишинев). Скифское погребение с литиком-скарабеоидом на левобережье Нижнего Днестра.

Дзиговский Александр Николаевич (Одесса). Царство Фарзоя: полвека спустя.

Козленко Роман Александрович (Николаев). “Вспомогательные отряды” ольвийского декрета из-под Мангупа.

Кава-брейк 15:20 – 15:40 (ауд. № 20)

Хмелевский Дмитрий Николаевич (Киев). Исследования северной оборонительной линии римской цитадели Ольвии в 2005-2015 гг.

Гребенников Виктор Борисович, Снытко Иван Алексеевич (Николаев). Новый некрополь черняхівської культури в м. Миколаїв.

Пересунчак Олександр Сергійович (Завалля). Черняхівське поселення Біла Скеля (Кам'яне-Завалля) на Середньому Побужжі.

Секція IV. Візантиністика. Європейська історія доби середньовіччя та раннього модерного часу (ауд. № 11)

Голова секції – Циватий В.Г., секретар – Чепіженко В.В.

Попова Татяна Николаевна (Одесса). У истоков дисциплинарных традиций: А.Г. Брикнер.

Домановська Марина Євгенівна (Харків). Візантиністика в працях і навчальних курсах юристів Харківського університету (середина XIX – початок XX ст.).

Лиман Сергей Иванович (Харьков). История генуэзских владений в Крыму в творчестве Филиппа Карловича Бруна (1804–1880).

Довгополова Оксана Андреевна (Одесса). Новая публикация переписки П.М. Бицилли и семьи Флоровских (из архивов Болгарии и США).

Сорочан Сергей Борисович (Харьков). О новелле 575 г. и морских судах византийского Херсонеса-Херсона.

Домановський Андрей Николаевич (Харьков). Византийские пограничные торговые города в IV–IX вв.

Демин Олег Борисович (Одесса). Славянская письменность Кирилла и Мефодия в Македонии в конце IX века.

Луговий Олег Михайлович (Одеса). Паломництва до Святої землі XI ст. та німці на військовій службі у Візантії.

Кава-брейк 11:15 – 11:35 (ауд. № 20)

Ясіновська Оксана Василівна (Львів). Візантійська спадщина у слов'янських рукописах (на прикладі катен у Кристинопольському апостолі XII ст.).

Чепіженко Вадим Віталійович (Одеса). Рицарі-лолларди біля англійського престолу: до проблеми політичного вікліфізму в Англії другої половини XIV ст.

Гуцул Володимир Миколайович (Ужгород). Рицарство як воєнна сила у другій половині XV – першій третині XVI ст.: криза чи ренесанс?

Ясіновський Андрій Юрійович (Львів). Повільний поспіх Альда Мануція (1450–1515).

Kuzmin Eugene (Jerusalem). Johannes Reuchlin and Anacharsis the Scythian

Ковбасюк Стефанія Андріївна (Київ). «Темна вечеря» кануну Реформації: особливості пізньосередньовічної мнемоніки в німецькому мистецтві початку XVI ст.

Прохорова Алла Юрьевна (Одесса). Инцидент Антуана Дюпра де Нантуе: между характером и политикой.

Кава-брейк 13:50 – 14:10 (ауд. № 20)

Циватий Вячеслав Григорьевич (Київ). Образ дипломата и политико-дипломатическая практика в войнах позднего средневековья или раннего нового времени: институциональное измерение.

Кондратьев Сергей Витальевич (Тюмень). Некоторые компоненты юнионистской идеи в Англии и Шотландии в начала XVII в.

Немченко Ирина Викторовна (Одесса). Игры контекстов: политическое учение Роберта Филмера в англофонной историографии.

Тоцький Павло Микитович (Одеса). Питання стану освіти та релігійної толерантності у наказах Генеральним штатам Франції 1789 р.

Секція V. Антична та середньовічна нумізматика (ауд. № 28)

Голова секції – Мельчарек М., секретар – Янов Д.М.

Булатович Светлана Андреевна (Одесса). П.О. Карышковский и проблемы чеканки и обращения кизикинов.

Музичко Олександр Євгенович (Одеса). До наукової біографії П.О. Каришковського: відгук професора С.Я. Борового на автореферат докторської дисертації «Монетное дело и денежное обращение Ольвии (VI в. до н.э. – IV в. н.э.)».

Гаркуша Наталья Михайловна (Николаев). Из истории формирования античной нумизматической коллекции Николаевского краеведческого музея.

Буйских Алла Валерьевна, Крутилов Валерий Викторович (Киев). Находка ранней гекты Кизика в Ольвии.

Ивченко Андрей Валерьевич (Киев). Погребение с «кладом» дельфинов на некрополе Ольвии.

Кава-брейк 12:10 – 12:30 (ауд. № 20)

Туровский Евгений Яковлевич (Севастополь), **Колесниченко Евгений Александрович** (Одесса). Еще раз о первых сериях чеканенной ольвийской меди.

Алексеев Владимир Петрович, Лобода Петр Григорьевич (Одесса). Монеты Тиры, Никония и Ольвии в новых находках.

Мельников Олег Николаевич (Николаев). «Надчеканка на серебряных монетах Пантикапея и ольвийский закон Каноба».

Избаш-Гоцкан Татьяна Александровна (Одесса). К вопросу о судьбе коллекции И.А. Терлецкого.

Вальчак Элиза (Варшава). Некоторые замечания о свинцовых тессерах Херсонеса из коллекции И. Терлецкого.

Мызгин Кирилл Валерьевич (Варшава). Находки ауреусов Галлиена (253-268 гг.) на территории Украины.

Маярчак Сергій Петрович (Хмельницький). Скарб римських денаріїв з Нової Ушиці на Поділлі.

Кава-брейк 14:15 – 14:35 (ауд. № 20)

Моисеенко Никита Сергеевич (Санкт-Петербург). Новые данные о монетах Святополка с дифферентом «крест».

Янов Дмитрий Миронович (Одесса). Новые данные о находках монет в Одесской области.

Бойко-Гагарін Андрій Сергійович (Київ). Дані щодо елементного складу сплаву литовських солідів 1618-1619 рр.

Кокоржицкая Татьяна Николаевна, Корпусова Ирина Владимировна (Одесса), **Шаронов Александр Анатольевич** (Измаил). Западноευропейские и русские монеты 70-х гг. XV – 40-х гг. XX вв. в собрании Вилковского историко-краеведческого музея.

Кирошка Аделаида (Кишинев). Бельгийская медаль 1913 года в честь 300-летия Королевской Гильдии "Кавалеры Св. Михаила" в Генте (1613-1913).

17:00 – Підведення підсумків конференції.

Грецький фонд культури (Одеса)

18:00 – Фуршет

Грецький фонд культури (Одеса)

13 березня

10:00 – відвідання могили П.Й. Каришковського на II Християнському цвинтарі

Культурна програма:

Екскурсія до Білгород-Дністровської фортеці

Екскурсія до Одеського археологічного музею